RAPPORT TAS-SEGRETARJU

Sur President, Sħabi Membri tal-Kunsill, Sinjuri Akkademiċi,

Il-Laqgħa Ġenerali li fiha nħatar dan il-Kunsill skond l-Istatut il-ġdid saret fis-7 ta' Marzu, 1965. Minn dak iż-żmien il-Kunsill iltaqa' tnax-il darba sabiex jieħu ħsieb dak li jmiss il-ħajja tal-Akkademja.

Jisgħob bija nistqarr li għalkemm għamilt kull ma stajt sabiex l-isem tal-Membri tal-Kunsill ikun ippubblikat fil-Gazzetta tal-Gvern, b'danakollu baqa' ma rnexxilix.

Lanqas ma rnexxielna, la lit-Teżorier u lanqas lili, li nkabbru s-somma ta' £30 li ta' kull sena l-Gvern jagħtina bħala għajnuna minkejja l-fatt li wrejna ċar li £30 ta' dari xejn ma għandhom x'jaqsmu ma' £30 tal-lum.

Mill-banda l-oħra, għandi pjaċir infakkar li x-xogħol tal-Kunsill ta' qabel f'dak li għandu x'jaqsam mar-reviżjoni ta' l-Istatut ra d-dawl meta kopja stampata ta' l-Istatut intbagħtet lil kull Membru Akkademiku fil-25 ta' Mejju tas-sena li għaddiet.

Ma' tul il-ħajja ta' dan il-Kunsill, l-għadd tal-Membri Akkademiċi żdied bi tnejn u naqas bi tlieta. Inħoss li għandi nfakkar fil-qosor lill-ħbieb tagħna, il-Komm. Ivo Muscat Azzopardi, lill-Patri Ġ. Mejlak, Ġiżwita, u lil-Kaptan J.E. Busuttil li lkoll min f'fergħa, min f'oħra ta' dak li għandu x'jaqsam ma' l-Ilsien Nazzjonali tagħna u l-letteratura tiegħu għamlu xogħol siewi li mhux għalkemm jintesa.

Hu dmir tagħna li lil dawk li jaħdmu ma' tul ħajjithom għar-riżq ta' lsienna ma nħalluhomx jintesew wara mewthom. Għalhekk tajna l-għajnuna tagħna biex Dun Karm ikun imfakkar fir-raħal fejn twieled u trabba b'mezz ta' esibizzjoni, u poġġejna żewġ irħamiet kommemorativi fejn trabba u għax għal xi żmien. Biħsiebna wkoll nagħmlu l-istess ħaġa biex il-memorja tal-mibkijin Dr. Ruzar Briffa u ta' sieħbu Dr. Ġużè Bonnici tibqa' friska, l-aktar f'moħħ l-istudenti tal-Università Rjali ta' Malta. F'din il-ħidma sibna għajnuna l-aktar siewja tal-Għaqda tal-Malti (Università), tal-Għaqda Letterarja Maltija, u ta' Għaqdiet oħra, imma b'mod l-aktar speċjali, tas-Sinjorina Karmen Mikallef Buħaġar, li għalkemm tinsab fl-Ingilterra, u qatt ma ġiet hawn Malta, b'danakollu turi mħabbitha għal dak kollu li hu Malti billi, fost ħwejjeġ oħra, u minkejja li mhix għanja u trid taħdem biex taqla' l-ħobża ta' kuljum, iddaħħal idha fil-but u tħallas sabiex isiru dawn iċ-ċerimonji li jissoktaw jagħnu l-patrimonju nazzjonali. J'Alla tkun ta' xempju għal oħrajn !

Aħna niftakru wkoll fil-ħajjin għaliex meta xi ħadd minn sħabna

jikseb xi unur jew jiehu xi promozzjoni, inkunu minn ta' quddiem nett li nifirħulu u nifirħu miegħu. Fost okkażjonijiet oħra ma nistax ma nsemmix il-"Vermouth d'Honeur" li ngħata fi ħdan il-Kunsill lill-President tagħna meta l-Qdusija Tiegħu l-Papa għoġbu jiddekorah bil-midalja "Pro Ecclesia et Pontifice" u l-Gran Mastru tal-Ordni tal-Kavalieri ta' Malta għoġbu jgħollih għall-grad ta' Kavalier Gran Kruċ; dik ta' meta lill-President Onorarju tagħna, il-Professur Ġużè Aquilina ngħata, kif tassew sitħaqq, il-Midalja Ġużè Muscat Azzopardi, f'ċerimonja li saret fil-31 Ottubru, 1966, u li tagħha ħadet ħsieb, bħalma dejjem tagħmel, l-Akkademja tagħna — hawn irrid irrodd ħajr lill-President l-ieħor Onorarju tagħna is-Sur Gino Muscat Azzopardi li minn flusu jagħti dik il-midalja, u jħallas l-ispejjeż taċ-ċerimonja, f'ġieh missieru l-Kavalier Ġużè Muscat Azzopardi, il-fundatur u l-ewwel President tagħna, kif ukoll lis-Sinjura Anna Muscat Azzopardi, martu, li waqqfet l-għotja ta' premju biex tissokta tħajjar liż-żgħażagħ jistudjaw il-Malti; il-"Vermouth d'Honeur" l-ieħor li offra l-Kunsill lill-wisq meqjum Patri Provinċjal, Professur Serafin Zarb, meta għalaq ħamsin sena middħul tiegħu fl-Ordni Dumnikan; u fl-aħħarnett inħoss id-dmir li nxandar il-ferħ tagħna meta sirna nafu li s-Sur Salvatore Gatt laħaq Direttur tal-Edukazzjoni, — minnu, bħala Membru Akkademiku, nistennew riżq għall-Malti u għajnuna f'dak li għandu x'jaqsam ma' l-Akkademja tagħna.

Ukoll ħadna sehem fl-akkademja li għamlet l-Għaqda tal-Malti (Università) f'ġieh il-wisq maħbub u xwejjaħ Akkademiku, id-Duttur Antonio Cremona, jew is-"Sur Nin" kif kien u għadu magħruf minn bosta ħbieb tiegħu. Lil dan il-ħabib tal-qalb, li għadu tant attiv filqasam ta' l-Ilsien Malti, nixtiqulu għomor twil u ħidma wtiqa.

Ma nonqsux ukoll li ngħidu kif nistgħu movimenti, jew xi ċaqliqa nazzjonali: u għalhekk għamilna l-kontribut tagħna sabiex jitwaqqaf monument lil Sir Filippo Sceberras li tant ħadem biex Malta tikseb awtonomija governativa.

Imma jekk ma' sħabna nissieħbu fil-ferħ, naqsmu wkoll magħhom in-niket; għalhekk meta xi wieħed minna jitlef lil xi ħadd għażiż għalih, aħna jew immorru nżuruh, jew niktbulu biex insabbruh. Nagħmlu hekk ukoll ma' niesu, meta l-Mulej isejjaħ għall-ħajja l-oħra lil xi ħadd fostna. Ta' kull sena, imbagħad, fix-xahar ta' Novembru nagħmlu quddiesa biex noffru l-merti tal-Vittma Divina għall-mistrieħ ta' dejjem ta' dawk il-Membri sħabna li qegħdin jistennewna fid-dinja l-oħra.

Imma dak li għidt s'issa, forsi ma jmissx il-veru skop tal-Akkademja tagħna, jew il-ħajja intima tagħha. Dan li ser inżid ngħid juri li minkejja dak li xi wħud, minn żmien għal ieħor ifettlilhom jaqilgħu,

mhux tassew minnu. Aħna, bħala Għaqda ta' kittieba tal-Malti, ilna ngħixu aktar minn 44 sena. "IL-MALTI", ir-rivista letterarja li noħorġu kull tliet xhur, biex narrikkixxu l-letteratura Maltija, inħajru u nagħmlu l-qalb lill-kittieba żgħażagħ, u nfissru u nsaħħu l-għan tagħna, baqa' dejjem ħaj, minkejja bombi u qerda, nuqqas ta' mezzi finanzjarji u diffikultajiet oħra. Dan nafuh l-aktar għas-sagrificċju ta' xi tlieta jew erba' akkademiċi anzjani li ma jaqtgħux nifishom jaħdmu, bla la jdoqqu trumbetti, u lanqas għax jittamaw xi favur, imma biss għaliex imħeġġa mill-imħabba ta' lsienhom, u d-dmir lejn in-nies ta' art twelidhom.

Ridna, u wara ħafna taħbit irnexxielna, nibdew nitqiesu Membri Fundaturi ta' "Din l-Art Ħelwa" għaliex dehrilna li l-kittieba tal-Malti għandhom sehem x'joffru f'kull ħidma li tħares u tieħu ħsieb il-wirt nazzjonali.

Offrejna wkoll l-għajnuna tagħna lill-Onorevoli Ministru ta' l-Edukazzjoni, Kultura u Turiżmu malli sirna nafu li kien biħsiebu jwaqqaf Kunsill ta' l-Arti; imma l-offerta tagħna ma kenitx milqugħa.

Tħabatna mhux ftit biex il-livell ta' lsienna fil-ġurnali u fil-fergħat differenti tax-xandir jinżamm għoli. Għalhekk ħadna passi mal-Kapijiet tar-"Rediffusion" u t-"Television", ktibna fil-ġurnali, u għamilna "seminar" għall-ġurnalisti, xandara u tradutturi, u qegħdin nieħdu ħsieb inwaqqfu kors ta' studju u thejjija għal dawn, li jridu jedukaw lill-poplu jaħseb b'moħħu. Jisgħobbina tassew meta naraw li mhux kulħadd igħożż , kif xieraq, din il-ħidma tagħna.

Ħadna passi wkoll sabiex, bħalma fil-Kostituzzjoni tal-Indipendenza ta' Malta, l-Ilsien Malti biss hu magħruf bħala l-Ilsien Nazzjonali — u, igħidu xi jgħidu, din hi l-akbar rebħa tagħna, ir-rebħa glorjuża tal-Akkademjan tal-Malti — hawn ma għandniex ninsew l-għajnuna mogħtija minn xirkiet oħra — hekk ukoll l-Ilsien Malti jkun għallinqas wieħed mill-ilsna uffiċjali tal-Università Rjali ta' Malta, l-ogħla sedi kulturali tagħna. Kliemna nstema' b'simpatija mir-Rettur Manjifiku u Viċi-Kanċellier, li qalilna li jaqbel magħna; iżda jeħtieġ li ssir bidla fl-Ordinanza li tikkostitwixxi l-awtonomija tal-Università u din trid ssir mill-Parlament Malti — din mhix ħaġa faċli ħafna għalkemm hemm sinjali li jġegħluna nqawwu qalbna.

Meta bdew jberraq xi ftit, u fil-Parlament deher li l-qagħda tal-Malti kienet ser tkun inqas soda milli hi — irriduha tissoda dejjem aktar — mill-ewwel ħadna passi, u delegazzjoni magħmula mill-President tagħna, il-Professur tal-Malti li hu l-President ukoll tal-Għaqda tal-Malti (Università) u President Onorarju tagħna, flimkien max-xwejjaħ u għaqli Akkademiku l-Patri Ġużè Delia, marret tkellem lill-Prim Ministru li laqagħha; għandna tama sħiħa li mhux ser jisgħobbina. Wassalna wkoll il-fehma tagħna lill-Mexxej tal-Oppo-

sizzjoni u t-theddida tal-maltemp donnha tbiegħdet.

Irsaqna quddiem il-Kumitat tat-Teatru Manoel biex inħajruhom jaraw kif jagħmlu sabiex ix-xogħol tal-kittieba tal-opri bil-Malti ikun rimunerat kif xieraq — għallinqas aktar milli hu issa.

Sar ftehim preliminari mad-Direttur tal-Edukazzjoni biex tinġabar antoloġija rappreżentativa ta' kitba maltija li tkun stampata f'għadd ta' kotba ħalli tkun tista' tintuża fi klassijiet ta' livell differenti sew fl-iskola primarja kemm f'dik sekondarja.

Ressaqna wkoll quddiem il-Ministru Dr. A. Paris talba sabiex l-Istorja ta' Malta ta' Sir Temi Zammit, riveduta, miżjuda sa l-aħħar żmenijiet u mirquma bi stampi adattati tkun użata bħala test fl-iskejjel primarji; s'issa għad ma għandniex tweġiba definitiva.

Xtaqna li ssir "Ġimgħa tal-Malti" u konna lesti biex nieħdu sehem, iżda ħtija ta' qagħda mwiegħra li nqalgħet għal għarrieda u bla mistennija din Ibaqgħet ma saret.

Kif żgur intom tafu, l-Akkademja għandha żewġ rappreżentanti fil-Kumitat Governativ li jirrakkomanda sussidju lill-kittieba ta' xogħlijiet letterarji bil-Malti; wieħed minn dawn ir-rappreżentanti miet u l-ieħor irtira ħtija ta' l-età; inbagħtu l-ismijiet ta' żewġ rappreżentanti oħra, u dawn kienu milqugħa.

Għamilna wkoll talba biex il-Gvern jagħti vitalizju lil Dr. Antonio Cremona. Ma hawnx bniedem ħaj fil-kamp letterarju li jixraqlu aktar minnu li jingħatalu dan il-vitalizju — l-istess bħalma fl-imgħoddi kien ingħata lil Dun Karm. Nittamaw li l-widnejn jisimgħu, il-moħħ jagħraf, il-qalb tħoss u l-idejn jagħmlu biex lis-Sur Nin Cremona jingħata dak li jimmerita.

Għad fadal problema wieħed li ma nistax ma nsemmix għax, jolqot sewwa l-ħajja tal-moviment tagħna, Kemm-il darba jinstema' xi kliem dwar "Kunsill Ċentrali" u x'naf jien; forsi mhux kulħadd jaf li fl-imgħoddi dan l-esperiment sar, bi ftit riżultat siewi; għalhekk aħna, li nitgħallmu mit-tiġrib ta' l-imgħoddi, ftaħna biebna għax-xirkiet l-oħra kollha li l-għan tagħhom hu bħal tagħna; huma kollha jistgħu jaffiljaw magħna; hekk inkunu familja waħda, magħquda flimkien, setgħana u qawwija biex tilqa' kull għawġ li jinqala'.

Barra minn Malta — u dan ngħiduh bi pjaċir kbir — il-moviment u l-ħidma tagħna qegħdin, kull ma jmur, ikunu milqugħin dejjem aktar; infatti l-għadd ta' Istituti Kulturali, Librerij kbar u magħrufa u Universitajiet li jitolbuna "Il-Malti" qed dejjem jikber.

Fl-aħħarnett ma nistax nagħlaq bla ma rrodd il-ħajr tiegħi għallgħajnuna tagħhom lill-Membri Akkademiċi kollha, lil dawk tal-Kunsill b'mod speċjali, imma b'mod l-aktar partikolari lill-President, li bi kliemu dejjem isaħħek fil-fehma li tissokta taħdem, meta ħtija ta' nuqqas ta' apprezzament, tkun ser taqta' qalbek.